

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr.,  $\frac{1}{4}$  an 2 fl. 50 cr.,  $\frac{1}{2}$  an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr.,  $\frac{1}{4}$  an 3 fl. 50 cr.,  $\frac{1}{2}$  an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$  an 10 franci,  $\frac{1}{2}$  an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cisanădiei 3.

Se prenumără și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 9 Septemvrie st. v.

Nu numai ca ilustrațiune a stării noastre naționale politice, ci și în praxa juridică este unică și fără păreche condamnarea generalului Traian Doda.

Noi nu cunoaștem și nu credem, că ne va arăta cineva nici un singur cas, în care cineva s'ar fi fost tras înaintea judecării și condamnat fără a fi ascultat de judecătorii sei, fără a se pute apără nici singur, nici prin altul.

Spiritul liberal al magistraturii moderne din toate țările civilizate garantează membrilor societății, care ajung în conflict cu legile, cel mai nefermuit drept de apărare, ca un principiu fundamental, ca o *conditio sine qua non* a justiției.

Și în statul nostru, ca pretutindenea, cel din urmă criminalist ordinar este adus cu de-a sila, dacă nu vine de bună voie, înaintea judecătorilor, și dacă nu voesc sau nu poate să-și iee un apărător, i-se dă unul din oficiu, dară nici odată nu se întâmplă, ca cineva să fie judecat fără de a se folosi de dreptul de apărare.

Și acest drept, fără de care dreptate nu poate să fie și care se acordă și celui mai decăzut făcător de rele, a fost negat generalului Traian Doda, unui bărbat distins și stimat de trei milioane de cetățeni ai statului ungar, unui bărbat, care a încărunțit în luptă neobosită și desinteresată pentru binele poporului seu, unui bărbat, care în multe rânduri a stat în fața morții și a sângerat pentru Tron și patrie, unui bărbat, a cărui singură vină este, că a avut curajul civic de a spune în fața lumii, în fața Tronului și a patriei, în fața amicilor și a dușmanilor neamului românesc, că Românii sunt nemulțumiți cu poziția, care li s'a creat în această țeară, și că au cuvinte de a fi nemulțumiți.

Constatând acest trist și periculos adevăr, el și toți aceia, care sunt de o părere cu dînsul, — și sunt mulți, foarte mulți de acestia în statul ungar, — au creșut și cred, că generalul Traian Doda și-a făcut datorită cea mai nobilă de cetățean și a făcut patriei și Tronului un serviciu însemnat.

Și se nu uităm, că cuvintele generalului Traian Doda, pentru care este condamnat, n'au fost rostite de un om privat, căruia nu-i compete și nu-i curge calea să facă asemenea constatări, ci au fost adresate de deputatul unanim ales către alegătorii sei dintr'un cerc, ai cărui locuitori au dat dovezi istorice de alipire și credință către Tron și patrie.

Faptul, că Traian Doda a vorbit în numele grănițerilor dela Caransebeș și că a vorbit ca deputat ales al lor, ar trebui să-l facă imun față cu prigonirile tuturor procurorilor.

Căci loialitatea Caransebeșenilor este mai presus de toată îndoiala, ear' caracterul lor moral și cetățenesc trebuie să inspire respect și celui mai deșanțat șovinist al erei jidano-maghiare, sub a cărei stăpânire geme astăzi patria.

La Caransebeș alegerile nu se fac cu corteși, nu cu gendarmi, nu cu rachiu, nu cu bătaii și cu vîrsări de sânge, nu prin corupțiune, nu prin brutalitate. Acolo alegătorii merg la urnă în deplină conștiință a drepturilor și datorințelor cetățenesci, nemituiri, necorupți, neterorizați, și cu conștiințele nevinovate, și alesul lor totdeauna este adevăratul reprezentant al acestui cerc excepțional al patriei noastre.

Ear' generalul Traian Doda a fost alesul acestui cerc și de aceea cuvintele rostite de dînsul reprezintă ceva, și după judecata ori-cărui om cu mintea sănătoasă și neîmbătățită de șovinismul erei tîzsa-iste ar trebui cel puțin luate în serios.

Și este cel puțin o absurditate a arunca în temniță pe asemenea om, în loc de a cerceta și a lua în serioasă considerare ceea-ce dînsul țice.

Dar' apoi când merge treaba atât de departe, încât nici aparențele dreptății nu se mai păstrează, ci se întâmplă ce nu s'a mai întîmplat nici odată, când un om ca Traian Doda nu numai că este tras în judecată și condamnat la pedeapsă grea, dar' este lipsit și de cel mai fundamental principiu al justiției, de dreptul de a se pute apără!

După-cum vor vedea cetitorii noștri din vocile presei maghiare, cu a căror

înregistrare începem astăzi, chiar și între Maghiari s'a născut o adevărată zăpăceală în urma celor întîmplate la 17 Septemvrie n. la Arad.

Foile partidelor opoziționale desaproabă fără rezervă procedura procurorului și a tribunalului, deși asupra vinovăției generalului nu sînt — se înțelege — nici ele, ca nici un organ maghiar de publicitate, la îndoială.

Presa mamelucilor de altă parte se încearcă să scuse condamnarea fără apărare a generalului, provocându-se la o ordinațiune ministerială, care numai de spiritul modern al justiției nu este pătrunsă.

Dar' și această ordinațiune numai atîta țice, că pertractarea înaintea curții cu jurați se poate ține și fără acusatul, dacă acesta fără motive legale nu se prezintă în ziua pertractării. Dar' că în lipsa lui nu ar fi în drept un reprezentant legal al seu să-l substituie și să-l apere, de aceasta numita ordinațiune nu conține nimic.

De aceea oficioasele d-lui Tîzsa în cele din urmă se încurcă și nu pot eși la alt rezultat, decât că pertractarea dela Arad n'a fost lucru serios, că generalul Traian Doda pe baza verdictului pronunțat nu va fi ținut să sufere pedeapsa și că procesul se va judeca a doua-oară.

După toate acestea ce se ățicem noi asupra acestui eveniment, pentru noi de cel mai mare interes politic și național?

Ce a fost așadar' pertractarea înaintea curții cu jurați din Arad?

Sau una sau alta: Sau a fost un act pripit, inscenat de fanatismul șovinistic prea zelos, sau o încercare caraghioasă de a intimida, nu pe generalul acusat, căci dînsul n'a învîțat în viață să scie de frică, ci pe aceia, pe care îi reprezintă, pe alegătorii caransebeșeni și în cele din urmă pe toți Românii de sub coroana Sfîntului Stefan.

În amîndouă casurile însă, procesul dela Arad este o dovadă eclatantă, că în Ungaria cîștiuni politice de mare gravitate nu se discută cum ar trebui să se discute, ci se rump în mod forțat și ușuratec preste genunchi.

Ear' acesta este un adevăr simp-tomatic foarte primejdios, care se va răsbuna cîndva greu asupra oamenilor, care poartă responsabilitatea pentru dînsul.

**Procesul Drului Vasile Lucaci.** Cetitorii noștri își aduc aminte, că stîmatul nostru concetățean, valorosul și neobositul preot din Sisiesci, în comitatul Sătmăruului, Dr. Vasile Lucaci este urmărit cu un proces pentru agitație în contra naționalităților. Procesul i-s'a făcut în urma denunțării sîvîrșite de un anumit Pap Zsigmond, notar comunal, și de Ioan Toma, comisar de drumuri, amîndoi preținși „Români cu sentimente patriotice”. Obiectul denunțării a fost o cuvîntare rostită de dl Dr. Lucaci în adunarea alegătorilor români din cercul Baia-mare, dela 9 Iunie 1887. Aici acusatul, ca fost reprezentant la conferența generală din Sibiu, a arătat alegătorilor adunați motivele, pe care s'au vîțut îndemnați reprezentanții alegătorilor români din țeara întregă a lua hotărîrea de a persista și mai departe în pasivitate față cu alegerile dietale și a extinde pasivitatea și asupra părților ungurene. Cu elocuența-i cunoscută și în termeni convingători a îndemnat apoi pe cei de față să declare, că aderează la conclusele dela Sibiu, ceea-ce s'a și întîmplat.

În decursul adunării solgăbirul Bőszörményi a fost de față, dar' nu s'a vîțut îndemnat să iee nici o măsură, căci totul a decurs în cea mai deplină ordine. Mai tîrziu însă, după-ce s'a făcut denunțarea patrioților amîntiți, Drul Lucaci a fost ridicat pe cînd era să plece la adunarea generală a „Asociațiunii” la Sibiu și a fost aruncat în arest preventiv, unde a petrecut mai bine de o lună de țile. După aceea a fost pus în libertate și i-s'a intentat proces pentru agitație pe baza §-ului 172 din codul penal. Dl Dr. Lucaci a apelat în contra decisiunii tribunalului de a-l pune sub acuză, ear' apelația d-sale s'a pertractat înaintea tablei regesci din Budapesta la 18 Septemvrie n. a. c. Tabla regească a aprobat decisiunea tribunalului din Sătmăru și astfel Drul Lucaci va ave să stee ca acusat înaintea tribunalului, unde i-se va judeca procesul.

Lăsăm să-și urmeze justiția calea sa și ne abținem dela ori-șice fel de observare. Atîta însă putem constata de pe acum, că se vede, că mulți măști politici trebuie să mai dăm, pînă cînd se vor realiza dorințele legitime ale poporului nostru.

Ei, îi vom da, căci avem de unde.

**Procesul de presă în contra generalului Traian Doda.**

(Raport stenografic al „Tribunei”.)

Arad, 17 Septemvrie st. n.

**Pertractarea***procesului de presă contra lui Traian Doda.*

La 9 oare se începe constituirea tribunalului și a curții cu jurați într'o sală laterală.

\*) Începem cu publicarea acestui raport detaliat, pe care numai astăzi l-am primit Redacțiunea „Tribunei”.

## FOIȚA „TRIBUNEI”.

**Articularea numelor proprii.**

Numele sau substantivele așa numite proprii primesc oare ori nu și ele articolul deopotrivă cu celelalte substantive?

Ori-și-care Român, care își cunoaște limba și scie ce va să ățică articol și substantiv propriu, n'are decăt să-și deee seamă despre ceea-ce face cînd vorbește, pentru-ca să afle, că unele dintre nume pot, ear' altele nu pot să fie articulate deopotrivă cu celelalte substantive.

Astfel *Murățul*, *Dunărea*, *Rețezatul*, *Galații*, *Calafatul* ori *Maria* primesc articolul întocmai ca celelalte substantive, pe cînd *Ioan*, *Movila*, *Rareș* ori *Știrbeiu* nu suferă articolul în urma, ci numai înaintea lor.

Ni se pune deci întrebarea mai precisă: care anume dintre substantivele proprii pot și care nu pot să fie articulate deopotrivă cu celelalte substantive?

Întrebarea aceasta e de mare importanță practică nu numai pentru oamenii preocupăți de cestiuni gramaticale, ci pentru ori-și-care Român, care ține să rostească și să scrie propriul seu nume și numele altora potrivit cu firea limbii noastre.

Sînt oameni, care au nume ca: *Cărlig*, *Ciocan*, *Buzdugan*, *Plop* ori *Pădure*, sînt alții, al căror nume se derivă dela alte nume, ca: *Teodorescu*, *Craioveanu* ori *Olteneu*, și sînt ear' oameni cu nume, care se derivă fie dela adjective, fie dela substantive, cu înțeles cualifi-

cativ, cum sînt: *Cărmu*, *Schiopu*, *Surdu*, *Pribeagu*, *Pruncu* ori *Corbu*. Mîntea omenească e nesecată în ceea-ce privește născocirea numelor atât pentru persoane, cît și pentru lucruri. Se rostesc oare în același fel toate aceste nume atât de variate? — Dacă e bine să ățicem *Cărlig* și *Buzdugan*, e oare tot atât de bine să ățicem și *Craioveanu*, *Ștefănescu* ori *Cărn*? Ori poate-că ățicînd și scriînd *Craioveanu*, *Ștefănescu* și *Cărmu*, se cuvine să scriem și să ățicem *Cărligu*, *Buzduganu* și *Pădurea*?

Cum e bine și cum nu e bine? Întrebarea aceasta trebuie neapărat să aibă destul farmec pentru ori-și-care Român, care scie să scrie și să cetească.

Am deci să-mi dau silința de a întemeia și răspunsul, pe care îl dau la ea, potrivit cu înțelegerea ori-șicărui om cu sciință de carte, și de aceea nu voi emite acest răspuns ca teșă, ci îmi rezerv a-l formula ca concludsiune.

I.

Cînd vorbim, și cu atât mai virtos cînd scriem, nu vom, precum adese-ori se țice, să exprimăm cugetările și simțirile noastre, ci să deșteptăm în sufletul acelora, la care ne adresăm, anumite cugetări ori simțiri. Cuvintele nu sînt pentru noi un mijloc de a desvîli propriul nostru suflet, ci unul prin care putem sili pe alții să gîndească ceea-ce vom noi.

Alegem deci și întrebunțăm cuvintele astfel, ca ele să producă în sufletul acelora, la care ne adresăm, neapărat cugetarea ori

simțirea, pe care o vom noi. Un cuvînt, fie el ori-șicăt de frumos, n'are nici un înțeles pentru oamenii, care nu-l cunosc: el rîsună îndeșert și nu produce nici o cugetare în capul, care nu e deprins cu el. Tot astfel întrebunțarea neobișnuită a unui cuvînt, altfel cunoscut, deșteaptă în sufletele acelora, la care ne adresăm, o nedumerire adese-ori supărătoare. Cugetarea ori simțirea, pe care o vom noi, nu se deșteaptă în sufletele acelora, la care ne adresăm, decăt dacă le vorbim în limba lor, adecă alegem și întrebunțăm cuvintele așa, cum ei sînt deprinși a le alege și întrebunța. Ori-șice abatere dela deprinderile lor trebuie neapărat să aibă drept urmare o nedumerire în sufletele lor ori să producă nisece stări sufletesci deosebite de cele intenționate de noi.

Va înțelege deci ori-șice-cine, că e de cea mai mare importanță practică să cunoaștem regulile, cu care sînt deprinși oamenii la care ne adresăm, în ceea-ce privește alegerea și întrebunțarea cuvintelor, căci cunoștința acestor reguli e ceea-ce ne ajută să stăpînim mințile.

Cînd vorbim în graiu viu, ne adresăm totdeauna la un mai restrîns cerc de oameni și n'avem nici odată să producem efectul intenționat de noi, dacă nu cunoaștem din destul deprinderile acestui cerc și nu ținem seamă de ele. Într'un fel avem să vorbim cînd ne adresăm la țerani, într'altul cînd ne aflăm pe tribuna unui parlament și ear' într'altfel cînd rostim un discurs academic.

Cînd scriem însă, ne adresăm la poporul român, la toți Românii, atât la cei-ce aji se află în viață, cît și la cei viitori. Dacă ținem deci, ca scrierile noastre să producă efectul dorit de noi atît în contemporanii noștri, cît și în urmașii lor, trebuie să cunoaștem deprinderile tuturor Românilor în ceea-ce privește alegerea și întrebunțarea cuvintelor și să ținem seamă de ele.

Sistemizarea acestor deprinderi e gramatica românească.

În timpul celei din urmă sute de ani s'a lucrat mult pentru constatarea și punerea în sistem a acestor deprinderi; n'avem cu toate acestea nici pînă astăzi o gramatică desvîrșită, ci în multe privințe deprinderile Românilor n'au fost încă constatate. Astfel nici la întrebarea „asupra articulării” numelor proprii gramaticile, pe care le avem, nu ne dau răspuns lămurit.

De unde avem să luăm răspunsul acesta? Fără îndoială de acolo, de unde s'au luat răspunsurile și pentru celelalte cestiuni de gramatică românească, adecă din graiul viu al poporului românesc, la care se adresează ori-șice scriitor român.

Căci dacă este adevărat, că dela cunoștința și ținerea în seamă a deprinderilor privitoare la alegerea și întrebunțarea cuvintelor atîrnă efectul scrierii, e lucru de sine înțeles, că autoritatea supremă în materie de limbă românească este poporul românesc, în al căruia graiu viu s'a plămădit limba românească.

La apelul generalului Traian Doda se prezentează avocatul Carol Eötvös, justifică absența acusatului prin morbul seu, apoi își însinuă plenipotența și cere ținerea pertractării și în absența acusatului cu reprezentarea sa.

Vincentiu Cserna, procuror reg. substituit, cu provocare la § 80 al procedurii, se roagă de judecătorie a nu încuviința cererea lui Carol Eötvös și a nu-l admite la apărarea acusatului, căci în cazul cînd acusatul nu se prezentează, curtea cu jurați are să enunțe verdictul numai pe baza arătării procurorului.

Carol Eötvös se provoacă la legea pozitivă care nu-oprește reprezentarea în absența acusatului, și la un cas concret din Dobrița, unde asemenea s'a pertractat un proces de presă în absența acusatului cu reprezentarea prin avocat. Și curia reg. a încuviințat această procedură în ciuda recursului de nulitate.

Vincentiu Cserna insistă prelîngă propunerea sa și tribunalul se retrage pentru decide în cauză și aduce următorul decis:

În considerare, că procedura nu dispune, că în cazul cînd acusatul nu se prezentează în persoană, se poate acesta reprezenta prin avocat, ci în sensul procedurii, acusatului nu i-se dă alt drept, decăt a se prezenta însuși în persoană cu avocatul seu, ear' în sensul § 80 din procedură, dacă acusatul nu se prezentează, este exclusă încurgerea apărătorului în proces: tribunalul reg. nu concede să încurgă în pertractare avocatul acusatului.

Carol Eötvös însinuă recurs de nulitate contra acestei hotărîri.

După aceasta Carol Eötvös poftesce să insinue două hîrtii, cu rugarea să binevoască tribunalul a le lua în considerare și a le cîti în decursul pertractării.

Președintele, cu provocare la decisiul odinioară publicat, nu primesc acele hîrtii. Carol Eötvös însinuă recurs de nulitate și în contra acestei proceduri.

Se începe apoi constituirea juriului fără încurgerea lui Eötvös.

Dintre 36 jurați citați la pertractare se prezentează 31, care se întregesc încă cu 5 adunați din publicul ascultător.

La constituirea juriului Vincentiu Cserna se mai folosește apoi și de dreptul recluzului și reclude pe Antoniu Hoffmann, Iosif Köpfmacher, Alexandru Barth, Iuliu Maresch, Coloman Arkay și Iosif Sütö. Astfel juriul se constituie numai din elemente admise de procuror.

După acestea se începe pertractarea în sala cea mare a tribunalului, îndesuită dimpreună cu coridoarele de sute de oameni, între care era o mulțime de venerabili preoți și o frumoasă cunună de dame.

Tribunalul e constituit din: Carol Ottrubay, președinte; Francisc Péczky și Iosif Petrosky, judecători. Acusator: Vincentiu Cserna,

Ca se aflăm deci răspunsul cuvenit la întrebarea ce ne-am pus, vom ave înainte de toate să ne dăm seamă, cum se întrebunțează substantivele proprii în graiul viu al poporului românesc și pe care dintre ele le articulează Românul neaș fără-ca să-și mai deee seama de ce.

Pentru cestiunea aceasta, ca pentru toate cestiunile de gramatică românească, condițiunea neapărată e cunoștința limbii românești, așa cum ea viețuește în rostul poporului românesc, o cunoștință, pe care o presupun la aceia, cărora le adresez aceste lămuriri. Ei toți știu cum întrebunțează Românul neaș substantivele proprii și n'au decăt să-și deee seamă despre ceea-ce știu, pentru-ca să ajungă a-și formula cel puțin ca ipoteză răspunsul, pe care îl căutăm. (Va urma.)

**Un rămășag fără folos.**

Eată cum s'a întîmplat la o baie cu împregiurime verde atrăgătoare, dar' cu mese verzi de joc mai atrăgătoare.

După un joc înfîrîntat, trei cunoscuți, așa din întîmplare, se aflau într'o chilie și lăsară să li se servească cliquot.

Unul era un poet, sau mai clar țic, era un filosof german — profesor al unei universități în Prusia. El juca numai ca să aibă privilegiu să studieze jocul.

Altul era un fabricant de mîțasă din Lyon, un adevărat Parisian, un bon vivant *comme il faut*, care pe lîngă vin, femei și



substitut, protoprocuro, notar Dr. Acațiu Simon.

Curtea cu jurați este constituită din: Dr. Stefan Priegl, Ioan Kristyory jun., Ladislau E. Illés, Emil Inkey, Dr. Maximilian Rosenberg, Eduard Gruber, Ludovic Tenner, Mauritiu Plesch, Geiza Sontagh, Dr. Coloman Köpf, Clementin Földes și Frideric Hönig.

Suplenți: Dr. Augustin Rubitschek și Petru Kener.

Jurații depun jurământul prescrip de lege.

Președ.: În cazul subversant poate va fi lipsă de interpret român, drept ce am ordonat aici pe interpretul român acreditat la judecătoria, și îl poftesc să facă jurământul prescrip în §. 40 al legii de presă.

Mircea Vasiliu Stănescu interpret stabil acreditat. Domnule președinte! În sensul §-lui 41 fiind vorba numai de interpreți ocazionali, eu, care de 12 ani sunt interpret român jurat, mă rog a fi dispensat de la facerea jurământului, căci eu am făcut odată jurământul și aici încă mă provoc la cel deja făcut.

Președ.: §. 40 ordonează expres, că în toate cazurile concrete trebuie să se facă jurământul, de la aceasta nu mă abat nici în decursul acestei pertractări, poftim a face jurământul.

Interpretul M. V. Stănescu face jurământul.

Președ.: Se va ceti acușă; fac atent pe acușator și fi invoc în memorie datorințele sale, de a procede cuvincoasă la exercicierea drepturilor sale.

Dr. Simon începe cu cetirea acușei: Inclit tribunal! (E întrerupt.)

Președ.: Acușatul Traian Doda nefind de față, nu-i pot cere naționala, poftesc acușatorul să se cetească ea din scrierile procesuale.

Procurorul: Mă rog a se ceti fasiunea acușatului la sulevarea probațiunilor.

Dr. Simon: (Cetească acușă.) În denunțarea mea dela 8 Februarie Nr. 799 am ridicat acușă contra imprimatului dela 14 Octomvrie 1887, isclit de generalul Traian Doda și apărut în tipografia „Posaune” din Timișoara,

În acest imprimat, anume adresat către alegătorii cercului electoral din Caransebeș și distribuit în Caransebeș și giur printre alegători, Traian Doda dă, că: „poporul românesc în urma intrigilor și a forței s'a exclus din toate pozițiile singuraticale ale luptei constituționale.

„că ne preparăm la o bătălie (generalul a dăis luptă Rap.) mare și obositoare”; „astăzi nu mai e vorba de un loc și vot în parlamentul maghiar, nu e mai mult vorba de bagatele concesii politice ori de limbă națională, ci,

„e pusă în cumpănă onoarea națională a poporului românesc”.

În expunerile citate ale acestui imprimat face atari imputări poporului maghiar, a unei părți din națiunea politică maghiară, ca-și-când aceea prin intrigile uneltirilor și a forței ar vătămă naționalitatea română în drepturile sale constituționale, și vice-versa o stimulează pe aceasta a trece pe un atare teren de activitate, care cade afară de cadrul luptei constituționale, și din aceste considerațiuni e deplin potrivit pentru agitarea elementelor româneschi mai ușor de amăgit la ură contra naționalității maghiare; — și astfel răspândirea acestui imprimat formează delictul de agitare determinat în alineatul al doilea din §. 172 al codicelui penal.

Și deoare-ce în decursul investigații Traian Doda a recunoscut, că el este autor al acestui imprimat și el l-a și publicat, cu accluderea actelor de instrucțiune sub /- pe baza citatului articolu de lege, ridică acușă:

Contra lui Traian Doda, general ces. reg. în pensiuie și locuitor în Caransebeș, pentru delictul agitării contra naționalității, comis prin imprimatul făcut și răspândit de dînsul sub data de 14 Octomvrie 1887, și respectuos rog pe inclit president al judecătoriei de presă să defigă termin pentru cercetarea și judecarea cauzei prezente, să citeze la aceea și pe acușat și să comunice și cu mine dispozițiile făcute în privința aceasta. Arad, Martie 1888. George Parecz, procuror reg.

Presidentul: Notarul va ceti traducerea autentică a imprimatului.

Dr. Simon cetească traducerea autentică de M. V. Stănescu.

Presidentul: Are acușatorul vre-o observare?

Acușatorul! Inclit tribunal! Aș fi de părere să se cetească fasiunea acușatului, făcută în decursul investigații înaintea judelei de instrucțiune.

Dr. Simon cetească fasiunea lui Traian Doda: Protocol de investigație, luat în 18 Februarie 1888 la tribunalul reg. din Caransebeș, ca judecătoria de instrucțiune la cercetarea tribunalului din Arad, ca și judecătoria de presă ddto 8 Februarie 1888, cu ocaziunea ascultării lui Traian Doda. Prezenți: Carol Szabó, jude regesc, și Szvoboda, scriitor.

Înainte de efectuarea cercetării, acușatul se roagă, ca protocolul să se facă în limba germană ori română; și când la aceasta judele de instrucțiune a declarat, că protocolul oficios trebuie să fie luat în limba oficioasă a statului, acușatul a declarat, că nu poftesc aplicarea interpretului acreditat, ci se încredințează în cunoștințele limbistice române și germane ale judelei de instrucțiune.

Numele și conumele: Traian Doda.

Locul născerii: Filipeș.

Posiția și ocupația: general ces. reg. în pensiuie.

Etatea: 66 de ani.

Întrebări speciale: „D-ta ești autorul și publicatorul inseratului tipărit, prezentat aici d-tale în limba română și comunicat cu d-ta în limba maghiară?”

— „Da, eu sunt autorul și publicatorul acestui inserat.”

„Pentru inseratul din întrebarea primă s'a făcut denunțare în contra d-tale, ce poftesc a preda relativ la aceasta?”

După interpretarea germană a expresiunilor ce fac obiectul denunțării, acușatul predă: (Va urma.)

## REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 9 Septemvrie st. v.

„Telegraphul” din Bucuresci a publicat mai dîlele trecute o corespondență din Budapesta, după care deputații dietali Carol Eötvös, Ludovic Mocsáry și Dionisie Pázmándy, ar avé intenția, de a constitui un partid în scopul pacificării naționalităților din Ungaria. Scirea „Telegraphului” a trecut apoi prin toate diarele maghiare și a îndemnat în cele

din urmă pe unul dintre cei trei numiți, pe dl Dionisie Pázmándy a o desmînă în cel mai categoric mod. Scri-soarea, prin care dl Pázmándy desminte scirea aceasta, e publicată în „Pesti Napló” și conține nise declarațiuni foarte prețioase. Între altele dl Pázmándy află, că această scire e cu atât mai ciudată, cu cât s'a adus în legătură tocmai cu procesul de presă al generalului Traian Doda. Continuând apoi dîce: „Eu nu știu pe ce temeiuri poate să aducă cineva numele meu în legătură cu uneltirile naționalităților. Întreaga mea activitate politică e în contradicție cu aceasta. Eu nici odată n'am făcut secret din principiul meu cardinal, că eu în Ungaria nu recunosc nici un fel de naționalitate, ci numai cetățeni maghiari, și că sînt gata să jertfesc toate pentru supremația națiunii maghiare.”

Afacerea Strossmayer formează încă și acum obiectul discuțiilor politice. „Zastava” amintesc numai, că cazul acesta preocupă în mare măsură presa europeană. Ea citează contemplațiunile diarelor franceze și rusesci și înregistrează fama din Agram, după care mulți distinși preoți catolici din Croația sînt gata a trece la biserica ortodoxă, la cas dacă din Roma se vor întreprinde pași energici în contra lui Strossmayer. „Zastava” însăși se reține dela orice opinie. De sigur va ști-o de ce o face.

Călătoria ministrului nostru de externe Kálnoky la Friedrichsruhe se comentează de multe foi în multe chipuri. Relativ la presupunerile jurnalelor rusesci, că unul dintre obiectele principale de discuțiune dintre Kálnoky și Bismarck ar forma rezolvarea cestiunii bulgare, „Pester Lloyd” dîce: „Pe orisonul politic nu există acum nici o cestiune, care ar reclama vre-o înțelegere specială între diplomații conducători ai Germaniei și Austro-Ungariei. Nici cestiunea bulgară nu e de un asemenea caracter. Politica germană nu are interese de a se amesteca în această cestiune și cât privește pe Austro-Ungaria, monarhia noastră nu poate să privească de o misiune a sa, de a conturba prin amestec neoportun liniștea dezvoltare a lucrurilor”. Cu aceste cuvinte adecă Maghiarilor nu le-ar conveni în Bulgaria o stare de lucruri potrivită cu interesele europene și conformă tractatului de Berlin.

Cestiunea retragerii principelui de Bismarck se ventilează din nou prin diaristica europeană. „Independance Belge” a fost cea dintâi, care a dîs, că retragerea principelui de Bismarck este răzîmată de bătrînețurile acestuia. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung”, precum se știe, organul cancelarului de fer, a reproduș articolul diarului belgian și spune, că vor fi mai mult cercurile conservatoare, care doresc această retragere.

Regele Milan se va reîntoarce deja mîne la Belgrad spre a rezolva crisa ministerială. Scirile despre

crisele ministeriale în Sârbia se susțin încă, numai că se neagă, că cauza acestora ar zăce în împregiurarea, că regele nu a aprobat starea de asediu ce a propus-o guvernul.

## Procesul de presă al generalului Doda și presa maghiară.

„Pesti Napló” scrie în primul seu din ediția de seara dela 17 l. c. n. următorul articol:

Traian Doda condamnat la doi ani.

Curtea cu jurați din Arad a condamnat astăzi pe Traian Doda, general ces. reg. în pensiuie, fost deputat dietal și agitator român, la închisoare de stat de doi ani pentru agitație în contra statului ungar și a constituției.

Acesta e un eveniment, care va produce senzație colosală atât în țară, cât și înafară.

Și foarte mulți vor fi aceia, care vor aduce aspra judecată din Arad în legătură cu evenimentele dela Belovar petrecute în curînd și vor fi convinși, că asupra curții cu jurați din Arad a avut multă înfrîurire cea rigoare, cu care regele a apăsă la Belovar pe Strossmayer.

Traian Doda face tot aceea ce face și Strossmayer. Și dacă regele a pronunțat asupra lui Strossmayer cea mai apăsătoare sentință, curtea cu jurați din Arad să fie mai indulgentă cu Doda?

Nu a fost mai indulgentă.

A pronunțat verdictul strivitor și nu a suferit jocul lui Doda, prin care a voit să facă preste puțință aducerea verdictului, abstenînd dela pertractare.

Spre apărarea lui Traian Doda s'a prezentat Carol Eötvös, deputat dietal. Dar' el nu a voit să fie numai apărător, ci totodată și reprezentantul lui Doda ce era absent. Curtea cu jurați nu l'a acceptat, și a fost în drept să nu-l accepte. Și după-ce acușatul nu a fost reprezentat, ea nu a acceptat nici pe apărător.

Din punct de vedere al forme, și aceasta se poate motiva; dar' după părerea noastră, aceasta este partea cea slabă a verdictului. Pentru-că verdictul nu e numai de natură penală, ci și de natură politică, și faptul, că cineva — fie cât de vinovat — se se condamnă fără a se apăra, ușor s'ar pute exploata pentru agitațiuni politice.

Acesta se poate însă corege; pentru-că curia poate schimba verdictul și poate ordina o nouă pertractare, la care apoi Traian Doda poate să fie în persoană de față și poate să se folosească de toate drepturile apărării.

După-ce însă acest corectiv există, noi din parte-ne aprobăm pe deplin procederea de astăzi a curții cu jurați din Arad.

O aprobăm încătr priveșce efectul ei moral și o aprobăm mai departe de aceea, pentru-că Traian Doda s'a încercat să se joace și cu curtea cu jurați cum s'a jucat cu dieta țerii și a voit să le poarte pe amîndouă de nas. A fost corect a arăta lui Traian Doda, că se poate aduce verdict pentru delict de agitare și atunci, când vinovatul își înungiuă cu intenție judecătoria. A fost bine să i-se arete, că cu oare-care absenții continue nu poate să dureze nici dieta, nici curtea cu jurați.

Și așa, dacă eventual se va face o nouă pertractare, Traian Doda de sigur va afla de bine a se presenta la ea...

Același diar scrie în numărul seu dela 18 l. c., sub titlul „Îndestulirea naționalităților”, următorul prim-articol:

După-cum se poate prevedea, condamnarea lui Traian Doda va oferi naționalităților privilegii, de a se plînge și de a acușă. Cu atât mai virtos, că în contul acesteia vor eși acum la iveală și toate acele amărăciuni, pe care le-au produs trăsnetele Regelui la Belovar. Ceea-ce față cu Regele nu au cutezat să spună, vor spune-o acum în contra statului ungar.

Să privim în fața acestor acușă și gravamine. Și pentru-că se ne ocupăm cu acestea, ne vine tocmai *apropo* declarațiunea conducătorului cehic Rieger despre dualism. Rieger declară sincer, că Cechii ar fi foarte mulțumiți, dacă ar avé atîta autonomie cîtă au Croații. O dovadă mai bună ca aceasta nici că se poate pentru netemeinicia acelor acușă și gravamine, pe care le reprezintă Strossmayer și aderenții lui.

Ce priveșce însă pe naționalitățile noastre, acelea în întreagă Europa sînt cele mai bine situate. Vață ce face Rusia cu supușii ei de altă limbă. Vață ce face Germania cu Alsatia și Lotaringia. Vață ce face România cu Ovreei și cu Maghiarii.

Dar' la noi e ceva ne mai pomenit, ca naționalitățile să năvălească direct asupra statului și să-i atace temelile. Mereu se plîng, că Maghiarii le asupresc, dar' ele înșeși cad în cea greșală mare, că pe când de o parte se exclud dela luptele vieții constituționale, pe atunci de altă parte chiar ele sînt acelea, care la fiecare alegere de deputat își vînd voturile guvernului.

Să ne uităm pe rînd la acele comitate, în care naționalitatea română, slovacă ori sârbescă este covîșitoare; și vom afla, că acestea trimit în cea mai mare parte deputați guvernamentali. Așa spre pildă: Arva, Carașul, Liptó, Timișul, Trencinul, Turroczul nu au ales nici măcar un singur deputat dietal opozițional, ci tot numai guvernamentali. În Arad stau cinci guvernamentali față cu doi opoziționali, în Bereg 1 opozițional, 3 guvernamentali, în Hunedoara 2 opoziționali, 4 guvernamentali, în Marmatia 1 opozițional, 5 guvernamentali, în Selagiu 2 opoziționali, 3 guvernamentali, în Zolyom 1 opozițional, 2 guvernamentali, în Nyitra 1 opozițional și 10 guvernamentali.

Numerii acestia dovedesc destul de eclatant, că în Ungaria acușările și gravaminele naționalităților nu au nici o basă etică. Arată, că partea cea mare a agitatorilor agitează din negustorie. Căci în realitate lucrul stă astfel, că guvernul, dacă este în contradicție cu opinia publică maghiară, maiorizează maghiarimea cu ajutorul naționalităților.

Și întru-cât naționalitățile pun programuri în contra statului, pentru-ori-și-care partid maghiar e preste puțință de a face politică comună cu naționalitățile. Și așa apoi ori-și-ce se întîmplă cu ele în administrație, în colectarea de dare, în justiție, nu pot fi luate în apărare, pentru-că aspirațiunile dușmane statului nici un partid nu poate să le spîginească. Guvernul profită cu multă dibăcie, deși adese-ori în mod neconștient, de situația aceasta. Dar' aci înșeși naționalitățile sînt de vină, căci ele fac preste puțință să le ajute omul chiar și acolo, unde ar pute, ba ar trebui chiar să le ajute.

cântece, uitase de mult perderea Alsației și a Lorenei. El juca din patimă.

Al treilea, un fiu al Albionului, un Englez fără de lucru, dacă nu vom considera de lucru călătoriile sale prin Europa întreagă, cu simplul scop, de a perde vreme și bani, el juca pentru de a se distra.

Vinul curgea mereu-mereu în pahare.

Profesorul ședea visător, ca-și-când ar fi avut atâtea gânduri în cap, câte picături de vin în pahar.

Francezul devenia din ce în ce mai voios; el fluera un marș al lui Boulanger și cu fața rîdătoare privia într-o oglindă, potrivindu-și cravata.

Englezul număra muscele de pe pereți și de câte-ori ajungea la sută, sorbia în tăcere câte o înghițitură din pahar.

„Pentru-ce ești așa? Ți-ai îngropat neamurile?” — întrebă Francezul pe Neamț, — bătîndu-l pe umăr.

„Așa? Cum așa?” — dîse el, — desțepat ca din vis. „Oh, voi Francezii nu știți ce e liniștea fericii! Sînt fericiți, fericiți ca nici odată! Oh, dumnezeesc amor!”

„Aha! Șiut lucru este, că de câte-ori iubesc Neamțul, totdeauna devine poet. Care e poezia d-tale? Spune-o, căci trebuie să fie admirabilă!”

„Ah, iubita mea e înșeși o poezie!” — Strigă el entusiasmă, — ridică paharul și ciocni în aer.

„Vive la belle!” — dîse Francezul — și ciocni cu profesorul.

„Yes” — adause Englezul — și tăci mai departe cu virtuositate.

„Dar' poezia, poezia!” se rîstă Francezul. Profesorul se gîndi puțin, apoi improviză:

Oh, este vr'o floare ca tine? —

O rosă 'n grădina spunea

Cu dragoste altora rose:

„Nu este nimeni ca ea!”

Păpucul tîu cît de molatic

Atinge pămîntul; tu treci

Frumoasă, ca cea mai frumoasă

Deiță a vechilor Greci!

Nici harfa nu are un sunet

Mai dulce, mai plin și sonor,

Ca vorbele buzelor tale,

Cînd tu îmi vorbești de amor!

În zorii de aur ai dîlii,

Angeri din cer te-au adus —

Frumoasă, ca tine iubito,

În lume altele nu-s!

Francezul aplauda.

„Yes”, dîcea Englezul.

„Da, cea mai frumoasă în țeară e a mea!” dîcea Neamțul în extas.

„Pardon!” protestă Francezul. „Eu cred, că cea mai frumoasă în țeară, adecă în tînutul acesta, e a mea! O blondină mai frumoasă nu poate să existe prin tînutul acesta!”

„Cu excepțiunea iubitei mele!” replică Neamțul. „Blondă, cu gene și sprîncene negre. Poate-se ceva mai frumos?”

„A mon Dieu!” strigă Francezul. „Să veți d-ta sprîncenele blondei mele!”

„De sigur nu are ochi așa frumoși!” dispută Neamțul.

„Suprîști!” adause Francezul „un cer albastru, din care ese o păreche de drăculeți, așa sînt ochii adorarei mele!”

„Și ce statură junonice! *Mein Gott!* Atari forme nici să-și închipuească n'a putut Canova, decum se le întrupeze!”

„Pardon, *monsieur*, dar' dacă vei pune blondă d-tale lîngă blondă mea, îți jur, că blondă d-tale va păre gârbovă și spetită!”

„Și ce brațe amabile! Ce fermețătoare!”

„Oh, *mon ange!*” — dîse frenetic Francezul — „prelungă brațele blondei mele, ele sînt nule!”

„Și mai presus de toate — continuă Neamțul cu patimă — „ea mă iubesc, ah, cum mă iubesc! Ea e percută de dragul meu! Fără mine nu există lume pentru ea!”

„Oh, draci!” — murmură Francezul. „Îți spun, că amorul d-tale e nul prelungă amorul meu! Ah, ea, cea mai frumoasă dintre frumoase, mă iubesc nebulă! Și pot dîce, că ea este a mea deja!”

Englezul a tot tăcut. Acum s'a amestecat și el în vorbă. „Rămășiți-vă, milordilor, haide! Fără rămășag nu e nimic!”

„Dar' pentru-ce rămășag?” întrebă ambii.

„Goddam!” — replică Englezul. „Puneți rămășag: care dintre adoratele d-voastre e mai

frumoasă, apoi care iubesc dintre ele mai pasionat. D-voastre aveți să presentați iubitele și un juriu va judeca.”

„Eh bien!” îngănă Francezul voios.

„Eu pun 1000 de franci pentru blondă mea.”

„Și eu 1000. Stă!” — răspunde neamțul.

Lucrul avea să se petreacă așa. Mîne vor arangea o petrecere în pădure, Francezul va invita pe blondă lui, Neamțul pe a lui. Un arbitru compus din oameni competenți, poeți și pictori, va aduce sentența. Proiectul a fost primit. Și Neamțul și Francezul erau atât de siguri de biruință, încât deja aușiau sunând în buzunare miia de franci.

Englezul își freca mâinile mulțumit.

„Eu pun pe partea profesorului 100 punți sterling!” dîse Englezul.

„Stă!” — dîse Francezul.

„Căci Nemții sînt ai dracului!” — adause Englezul. „Ei înainte de a lăuda un lucru, judecă și examinează mult. Și Neamțul când iubesc, el iubesc! Voi, Francezii, iubiți *par le moment*, pentru voi toate femeile sînt frumoase și amuzante.”

„Ce draci? Vrei să-mi dispuți gustul?” — observă Francezul.

„Aperemă D-șeu! Dar' gustul singur nu e destul la măsurarea unei frumseti!” — dîse Britul. „Mîne vom ști! Dar' acum, milordilor, spuneți numele blondelor — secretul e acum numai de o di!”

„Neamțul are întăietate” — răspunde Francezul în ris, — „apoi viu eu! Să nu dîci că sînt ușuratic și frivol.”

„Also?” — se 'ntoarce Englezul spre Neamț. Neamțul șovăi.

În urmă ridicănd paharul, privind spre cer, dîse: „Iartă, dacă tradez secretul și spun numele tîu, iartă, oh Laura!”

„Laura o cheamă?” — întrebă Francezul.

„Da, Laura Torstenon!”

„Cîntăreața svedică? Ce, ea?” — strigă Francezul furios sîrînd de pe scaun.

„Da, cîntăreața svedică, Terpsichore!” — răspunde Neamțul.

„Ha ha! Atunci ai perdut rămășagul!” — strigă Francezul triumfător. „Adorata mea e chiar așa frumoasă ca a d-tale; și pe a mea o cheamă Laura Torstenon și e cîntăreața! Deosebirea e numai, că blondă mea mă iubesc mai mult decît pe d-ta blondă d-tale, și asta din simpla cauză, că Laura Torstenon e de alaltăieri logodnica mea.”

„Cum? Logodnica d-tale, Laura?” Și Neamțul își plecă fruntea, sdrobot.

Francezul salta de bucurie.

Acum se amestecă în vorbă și Englezul și a dat declarația: „Ați pus rămășag fără folos, căci d-voastră iubiți amîndoi pe una și aceeași blondină, pe Laura Torstenon; dar' ați perdut amîndoi deodată rămășagul față cu mine, căci cîntăreața Laura s'a măritat: ea este de astă-dimineață nevasta mea!”

Tablou!

ss. nfb.



Nu scim într-un cântec adevărat, că dând mâna cu Ludovic Mocsary, Carol Eötvös și Dionisie Pázmány voiesc să înființeze un partid în scopul îndestulării naționalităților. Dar dacă ar fi adevărat, nu am crede, că încercarea aceasta ar succeda. Pentru că din partea Maghiarilor trebuie să se întempele apropierea. Ori-ce apropiere ce s'ar întempla din partea Maghiarilor, ar mări numai coarbele naționalităților. Și noi din partea noastră nici odată nu am pute să contribuim la o politică, care ar voi să îmblânzească aspirațiile naționalităților prin promisiuni și încredințări.

Pentru rezolvarea acestor naționalități și pentru îndestularea naționalităților din Ungaria, noi scim și profesăm numai un mod. Și acesta e: un stat de drept în înțelesul strictului cuvântului; o justiție exemplară, o administrație punctuală, grabnică și cinstită; o bună politică comercială și economică și o încăssare de dare echitabilă.

Dacă statul ungar va deveni odată astfel și dacă Românul, Slovacul și Sârbul vor vedea odată, că pe terenul justiției și al administrației nu se face deosebire între Maghiari și naționalități: atunci nici ei înșiși nu vor simți această deosebire și nici nu vor ascuți-o.

Însă îndată ce ved și se conving, că statul ungar nu este un adevărat stat de drept, în urma propriei lor miserie vor deveni prada agitatorilor păcătoși. Trândăvia și demoralizația în administrație este ceea ce dă armă agitatorilor naționalităților. Dar de altă parte înseși naționalitățile sunt acelea, care totdeauna dau actualului guvern majoritatea sigură. Aceasta e cea mai mare calamitate a parlamentarismului unguresc, care astfel nu se poate desvolta pe calea sa, ci cade în brațele domnării de partid. Nu poate crea acele reforme, care ar satisface nu numai pe Maghiari, ci și pe naționalități. Căci Maghiarii sunt împărțiți și partea ce se află la putere își află un sprijin sigur la naționalități. Acesta e un *circulus vitiosus*, din care deocamdată nu putem eși; dar care ar crea o situație și mai rea și și mai periculoasă, dacă s'ar îndrepta astfel, că s'ar satisface naționalitățile prin promisiuni, a căror realizare ar ataca bazele de existență ale statului ungar.

## CRONICĂ.

Maiestatea Sa Monarchul a plecat ieri după amiazi dela Gödöllő via Steinbruch la Vișegrad, la vânătoare.

Archiducele Carol Ludovic a sosit în Sibiu cu un tren separat alături la 1 oară 15 minute după amiazi. Pe peron s'a aflat generalitatea în frunte cu comandantul de corp, căpeteniile comitatului și ale orașului, arhiepiscopul și metropolitul gr.-or. Miron Romanul, plebanul rom. cat. Ninger, directorul Teresianului Rozgonyi și o deputație de dame a reuniunii „Crucea roșie”. După ce vice-comitele Thalmann a prezentat Alteței Sale pe funcționarii civili, Alteța Sa s'a adresat pe rând către fiecare dintre cei de față în limba maghiară. După ce înălta soție a primit un frumos buchet de flori dela reuniunea „Crucea roșie” și a vorbit cu doamna ce i'a predat buchetul, precum și cu toți generalii pe rând, înălții oaspeți s'au urcat în trăsură și au plecat spre oraș. Numeroșul public ce forma spălar pe drumul ce duce spre gară a erupt în strigăte de „Vivat!” și „Hoch!”. Altețele lor au descins în hotelul „Neurhrer”, unde au luat un dejun. La oarele 3½ la mers se vizitează expoziția industrială ear' de aici au eșit în excursiune la Cisnădie și Cisnădiar. De seară după dineul dela comitele suprem contele Bethlen, înălții oaspeți vor părăsi orașul nostru.

Numire. Ministerul r. u. de justiție a numit pe medicul trib. din Brașov Dr. Iosif Roth de medic al penitenciarului aceluiași tribunal. — Direcțiunea r. u. montanică din Baia-Mare a numit de medic la stațiunea montanică din Rodna-veche pe Dr. Ludovic Gelei.

Maghiarizări de nume. „Budapesti Közlöny” publică următoarele schimbări de nume: Ferdinand Faszberger în „Friedrich”; Isidor Isac Perl în „Gyöngyi”; Ludovic Szálczberger în „Scheggy”; Ioan Kirnbauer în „Kovacs”; Avram Klein în „Kis”; Petru Roth în „Kovacs”;

Recruții asentați estimp pentru armata comună vor intra sub arme cu 1 Octombrie n., recruții honveți în 6 Octombrie, ear' voluntarii honveți cu două zile mai de vreme.

Necrolog. Primum următorul anunț: Eufemia de Horváth născ. Lobontiu, în anul al 42-lea al scumpei și pioasei sale vieți dedicate fericirii familiei și în al 26-lea al fericitei căsătorii, după lungi și grele suferințe, suportate cu rezignație creștinească, astăzi la 8½ oare dimineață, fiind împărțită cu sfințele taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor transporta Vineri în 9/12 Septembrie a. c. la 4 oare după amiazi din casa părintească, strada Măcelarilor Nr. 30, în cimitirul dela biserica ortodoxă română din suburbul Pouta-Turnului spre repaus etern. Cuprinși de adâncă durere aduc această scire jalnică tuturor conștienților și cunoscuților Sibiu, 7/19 Septembrie 1888. Simeon de Horváth, procuror reg. de stat în Deva, ca

soț; Camill, Aurel și Constanța de Horváth, ca fiu; Nicolau Lobontiu, Iosefina Lobontiu v. d. Dr. Demetriu Răuciu, ca frate, resp. soră; Nicolau Lobontiu și Teodosie Lobontiu, ca veri. Ilona contesă de Kún măr. Nicolau Lobontiu, ca cumate. Fie-ți jferina ușoară și memoria binecuvântată.

Incendiu în Sibiu. Ați după amiazi, la 1 oară și un sfert, s'a aprins coperișul unui grajd dela casarma tunarilor. Focul a fost repede localizat.

Hymen. Dl Dr. Stefan Petrovici, candidat de avocat în Lugoj, și-a sârbat cununia cu doamna v. d. Aurelia Șerban născ. Iannulesen Duminecă la 4/16 Septembrie a. c.

Succesorul lui Trefort. „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt” primese din Budapesta o depeșă, după care numirea lui Csáky de ministru al cultelor s'a fost retras în ultimul moment și acum se vorbește de candidatura secretarului de stat Berzeviczy.

Un banchet în onoarea lui Carol Eötvös. „Pester Lloyd” spune, că Românii din Arad au arangeat în otelul „La crucea roșie” un banchet în onoarea d-lui Dr. Carol Eötvös. În decursul serii Eötvös și-a ținut și discursul de apărare, pe care nu l'a putut ține înaintea curții cu jurați.

Sinucidere. Cofetarul de odinioară din Sibiu, Berger, s'a sinucis.

Monument lui Trefort. Profesorul Dr. Zoltan Beöthy are de gând să facă o colecție între profesorii și ascultătorii universității din Budapesta, cu scopul de a ridica un monument lui Trefort. Beöthy a vorbit cu toți capii (?) tinerimii universitare, care au primit cu entuziasm această propunere — așa scriu foile maghiare — și tinerii, fără deosebire de naționalitate, sunt în sufletele de nobila idee. Sântem sceptici poate prea mult, dar în frasa „fără deosebire de naționalitate” noi totuși nu credem.

## POSTA ULTIMĂ.

Viena, 20 Septembrie n. „Fremdenblatt” desminte scirea, că arhizducele Carol Ludovic ar fi dus regelui Carol o invitare, de a veni la Viena, pe când va sosi acolo împăratul Germaniei.

Budapesta, 20 Septembrie nou. „Nemzet” împărtășește, că contele Csáky a primit portofoliul cultelor.

București, 20 Septembrie n. La mijlocirea împăratului-Rege Francisc Iosif, despărțirea părechii regale sârbesci nu se va duce în deplinire.

București, 20 Septembrie n. Camerele s'au dizolvat. Noul alegeri s'au exers pe 24 Octombrie.

Londra, 20 Septembrie n. Circulă fama, că Franța ar fi prezentat Rusiei un tractat de alianță.

## SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI”.

(De ieri.)

Varșovia, 20 Septembrie n. Vișitei neașteptate a Țarului în Polonia se atribuie un caracter politic. Aristocrația poloneză pregătește demonstrațiuni și manifestațiuni naționale.

Belgrad, 20 Septembrie n. Plecării trimisului din Germania la regele la Gleichenberg se atribuie mare importanță și se aduce în legătură cu iminentele schimbări în minister.

(De azi.)

București, 21 Septembrie n. Camera s'a întrunit ieri în sesiune extraordinară pentru a asculta decretul de dizolvare. Alegerile nou s'au statorit pentru 24 Octombrie. Majoritatea de până acum a absentat dela închiderea camerei. Ea ține astăzi adunare, în care se va stabili manifestul către alegători.

Paris, 21 Septembrie n. Consiliul ministrilor a decis, că nu există motiv de a suspenda vama de import pe cereale.

Londra, 21 Septembrie n. „Daily Chronicle” pretinde a sei din isvor sigur, că guvernul francez a primit un proiect rusesc de alianță franco-rusă.

Sofia, 21 Septembrie n. Patru briganti din banda dela Belova au fost arestați, alții au fost prinși de autoritățile sârbesci și predați celor bulgărești.

New-York, 21 Septembrie n. Sciri din Sanfrancesco spun, că pe insulele Marquesas s'a arborat steagul francez, după ce într-o luptă înverșunată 200 soldați din infanteria de marină franceză au omorât numeroși indigeni.

Din Alabama se anunță, că a erupt frigurile gale. Magazinele sunt închise, locuitorii fug.

## Bibliografie.

„Gazeta Săteanului”. Revistă ilustrată pentru toți. Din — Anul V. — R. Sărat. E se la 5 și 20 a fiecărei luni, cu ilustrațiuni negre și colorate, dând în cursul anului cel puțin 12 tablouri mari colorate de încredere.

Abonamentele se fac pe un an, încep dela 5 Februarie și se plătesc înainte. Cei ce se abonează în cursul anului primesc toate numerele complete eșite dela 5 Februarie.

N-ri de probă și table de materii din toți anii se trimit gratis.

Fiecare colecțiune e completă, are table de materii detaliate și o elegantă copertă; ear' colecția an. IV e trasă în colori cu două cromolitografii.

Sumarul Nr. 15 (111) dela 5 Septembrie 1888.

Kocsis Pál urmează: Kocsis Pál. — Cronica agricolă: C. C. Dătelescu. — Insectele care atacă rădăcinile Salcâmului: C. C. D. — Cel mai frumos conifer din lume: C. — Flori sâlbatiche din România (urmăre); Acanthus Mollis, Euphorbia Lathyris, Atropa Beladonna, Aster Amellus: C. C. D. — Strechia și Tănușele: D. — Mixandre și Micșunele: Un amator de flori. — Prazul: C. — De ale desptelilor Unguri: Reporter. — Din țeară: X. — Din localitate: X. — Buletinul Comercial. — Miscellanea: Un econom român.

Gravuri negre: Arborele araucaria excelsa. Gravuri negre: Laptele cucului ofical. Mixandră învală timpurie. Talpa ursul. Împărăteasa buruienilor sau Matrăgună. Steluțele vinete. Prazul monstruos de carantan. Gravuri colorate: Cheiranthus Cheiri. Aster (Callistephus) sinensis var. coronatus Planșe colorate: Vara — August; două alegorii colorate de Kaemmerer.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cantitativă a mineralelor. Determinarea formulei, de V. C. Buțreanu. — Probleme rezolvite, 268, 279, 280, 282, de d-nii: V. Cristescu; C. Romănescu; V. Popescu; Iacob Geller; Ionescu Stefan; C. Brinză; Vasile Constantinescu. — Probleme propuse. Nrii 1, 2, 3, și 4.

„Recreații Scientifiche”. Apare odată pe lună. Anul VI, Nr. 7 și 8. Sumarul: Scriori asupra regulilor întrebunțate pentru găsirea d'ilii Pascilor, de Constantin Gogu. — Aritmetica. Transformarea fracțiunilor decimale periodice în fracțiuni ordinare, de I. M. Melic. — Moneda (după Mathesis) (urmăre), de I. V. Praja. — Mecanica. Un curs de probleme. Fie așezate pe o curbă fixă (urmăre). Problemele 85, 86, 87, 88, 89 și 90, de M. Tzony. — Astronomie. Virsta stelarilor, de C. Climescu. — Chemie. Analisa cant



## Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ ÎN SIBIIU, fundată în anul 1868

[529] 30

asigurează prelungă condițiile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliu etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: agurări de capitaluri pe casul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

| Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc | Sume asigurate pe viață        |
|-------------------------------------------|--------------------------------|
| în a. 1869—1884 fl. 541,489.74            | în a. 1869—1884 fl. 388,229.15 |
| în a. 1885 „ 35,702.29                    | în a. 1885 „ 35,843.24         |
| în a. 1886 „ 40,565.12                    | în a. 1886 „ 43,594.—          |
| în a. 1887 „ 57,939.61                    | în a. 1887 „ 42,436.01         |
| Suma fl. 675,696.76                       | Suma fl. 510,102.40            |

**1,185.799 fl. 16 cr.**

Conform bilanțului pentru 1887 fondurile de rezervă și garanție se urcă la  
**584.783 fl. 27 cr.**

**Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslășuri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 6, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

## INSTITUTUL TIPOGRAFIC din Sibiu

recomandă:

### Comassările

de

**IOAN CORNEA,**

inginer diplomat.

Prețul unui exemplar **15 cr. v. a.**

## Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

### Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărășul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușoara.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărăș.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Tea.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusciul-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalina păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

## Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, povești, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român.“ Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Duminici, sărbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrele, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere. —

**A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.**

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

**Apologie.** Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

**Renascerea limbii românești** în vorbire și scriere invederită și aprefiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II, câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

**Cuvântări bisericesci la toate sărbătorile de preste an** de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi aparute până acum — având și o notiță istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul e 2 fl.

**Barbu cobzarul.** Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

**Puterea amorului.** Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

**Idealul pierdut.** Novela originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

**Opera unui om de bine.** Novela originală. — Continuarea poveștii: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

**Fântâna dorului.** Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

**Codrean craiul codrului.** Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

**Ultimul Sihustru.** Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

**El trebuie să se însoare.** Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

**Branda sau nunta fatală.** Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

**Numerii 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

**Probitatea în copilărie.** Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

**Herman și Dorotea** după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

**Ifigenia în Aulida.** Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

**Ifigenia în Tauria.** Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

**Petulantul.** Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiușiu. Prețul 30 cr.

**Carmen Sylva.** Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

**Poezii** de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

**Trandafiri și vioarele,** poezii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

**Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puile de aur.** Studiu arheologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

**Biblioteca săteanului român.** Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

**Biblioteca familiei.** Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

**Colectă de rețete** din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

**Economia** pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

**Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv** în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbai de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele școalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

**Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români.** De Vasilie Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

**Manual de gramatica limbii române** pentru școalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

**Gramatica limbii române** lucrată pe baze sintactice de Ioan Butean, profesor gimnasial. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

**Manual de stilistică** de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministerului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nrul 48.518. Partea practică a acestui op — cuprinzând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința cu mult folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

**Nu mă uita.** Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

**Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară** pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

**Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:**

**Mărgăritarul sufletului.** Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

**Micul mărgăritar sufletesc.** Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

**Cărticică de rugăciuni și cântări** pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl. 100 = 5 fl.

**Visul Prea Săntei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu** urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar spatat franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

**Epistolia D. N. Isus Christos.** Prețul unui exemplar legat și spatat franco e 15 cr.

Chiar acum au eșit de sub tipar

**O miliile**

celui dintru sfinți Părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul către Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu.

Traducerea aceasta este aprobată de consistorul metropolitan ortodox oriental din Cernăuți. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 60 cr. sau 1 leu 50 bani. Se poate procura dela editura opului.